

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 7 sierpnia 2018 roku Sąd Rejonowy w Skierniewicach IV Wydział Pracy w sprawie IV P 58/14:

1. zasądził od pozwanego Publicznego Gimnazjum im. (...) w

L. na rzecz powódki L. U. następujące kwoty:

- 19.685,00 zł (dziewiętnaście tysięcy sześćset osiemdziesiąt pięć złotych) tytułem wyrównania wynagrodzenia za rok szkolny 2013/2014,

- 8.241,81 zł (osiem tysięcy dwieście czterdzieści jeden złotych osiemdziesiąt jeden groszy) tytułem odszkodowania w związku z wypowiedzeniem zmieniającym z dnia 29 maja 2014 r.,

- 9.430,38 zł (dziewięć tysięcy czterysta trzydzieści złotych trzydzieści osiem groszy) tytułem odszkodowania w związku z wypowiedzeniem zmieniającym z dnia 20 maja 2015 r.,

- 9.589,20 zł (dziewięć tysięcy pięćset osiemdziesiąt dziewięć złotych dwadzieścia groszy) tytułem odszkodowania w związku z rozwiązaniem umowy o pracę;

2. oddalił powództwo w pozostałym zakresie;

3. nadaje wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 3.196,40 zł (trzy tysiące sto dziewięćdziesiąt sześć złotych czterdzieści groszy).

Apelację od powyższego wyroku złożył dyrektor pozwanej S. (...) W. R. w L. , zaskarżając wyrok w części tj. w zakresie pkt 1.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1. naruszenie przepisów postępowania prowadzących do nieważności postępowania tj.

- art. 87 § 1 k.p.c. w zw. z art.89 § 1 k.p.c. poprzez rozstrzygnięcie merytoryczne sprawy w sytuacji, gdy pozwanego reprezentowała osoba, która nie złożyła w sprawie pełnomocnictwa z podpisem mocodawcy ani której pełnomocnictwo nie zostało udzielone ustnie do protokołu, co w konsekwencji prowadzi do nieważności postępowania na podstawie art. 379 pkt 2 k.p.c.;

- art. 214 § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i nieodroczenie rozprawy z dnia 24 lipca 2018 r. poprzedzającej wydanie wyroku z dnia 7 sierpnia 2018 r., podczas gdy strona pozwana przedłożyła stosowne dokumenty na okoliczność niemożności stawienia się na rozprawie w ww. terminie, co w konsekwencji prowadzi do nieważności postępowania na podstawie art. 379 pkt 5 k.p.c.

2. naruszenie przepisów postępowania mających wpływ na wynik rozstrzygnięcia, tj.:

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów wyrażającej się w: odmowie wiarygodności i mocy dowodowej zeznań wszystkich świadków (tj. M. C., A. C., J. K., M. M., K. S., A. W., A. M. i M. B.) potwierdzających stanowisko pozwanego w przedmiocie braku pełnienia przez powódkę funkcji społecznego inspektora pracy i wykonywanie przez powódkę zadań związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy, podczas gdy zeznania te są logiczne, spójne i pozostają w korelacji z pozostałym materiałem dowodowym w sprawie, w szczególności z przedłożonymi dokumentami;

- odmowie wiarygodności i mocy dowodowej zeznań świadka H. W. w przedmiocie otrzymania przez powódkę wypowiedzenia zmieniającego warunki pracy i płacy w dniu 30 maja 2014 r. i w konsekwencji błędne przyjęcie, że powódka nie otrzymała od pozwanego wypowiedzenia w ww. dniu, a dopiero w dniu 3 czerwca 2014 r. tj. w okresie usprawiedliwionej nieobecności w pracy, podczas gdy wypowiedzenie zostało skutecznie dokonane w dniu 30 maja 2014 r.;

- art. 328 § 2 k.p.c. poprzez:

- brak wskazania w uzasadnieniu wyroku podstaw, na jakich Sąd I instancji ustalił wysokość odszkodowania, jaka została zasądzona na rzecz pozwanej, w łącznej wysokości 27.261,39 zł;

- brak wskazania w uzasadnieniu wyroku podstaw, na jakich Sąd I instancji ustalił wysokość kwoty 19.685,00 zł tytułem wyrównania pozwanej wynagrodzenia za rok szkolny 2013/2014;

- art. 132 § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i niezwrócenie pism strony powodowej z dnia: 9 maja 2018 r., 10 października 2017 r., 9 marca 2016 r., 5 października 2015 r. oraz 30 września 2015 r., podczas gdy strona powodowa nie załączyła dowodu doręczenia odpisu pisma ani dowodu jego nadania przesyłką poleconą pełnomocnikowi strony przeciwnej.

3.naruszenie prawa materialnego, tj.:

- art. 265 § 1 i 2 k.p. poprzez przywrócenie powódce terminu do wniesienia pozwu z dnia 19 maja 2014 r., podczas gdy brak było podstaw do przywrócenia ww. terminu z uwagi na uchybienie terminu do wniesienia pozwu z wyłącznej winy leżącej po stronie powódki, mając przy tym na uwadze również kilkumiesięczny okres uchybienia do wniesienia ww. środka;

- art. 30 § 4 k.p. w zw. z art. 42 k.p. poprzez błędne przyjęcie, że przyczyna wskazana w wypowiedzeniach zmieniających powódce warunki pracy i płac), począwszy od 2014 r., nie była uzasadniona, podczas gdy ze złożonych przez powódkę wypowiedzeń oraz materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, iż podstawa ta była rzeczywista i uzasadniona, a przyczyna wypowiedzenia sformułowana jest w sposób konkretny, jasny i precyzyjny;

- art. 41 k.p. w zw. z art. 42 § 1 k.p. poprzez jego zastosowanie i błędne przyjęcie, że pozwany złożył wypowiedzenie zmieniające powódce w okresie usprawiedliwionej nieobecności spowodowanej chorobą, podczas gdy wypowiedzenie zostało złożone w dniu 30 maja 2014 r., a pozwana przebywała na zwolnieniu lekarskim od dnia 2 czerwca 2014 r.;

- art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 24 czerwca 1983 r. o społecznej inspekcji pracy (Dz.U.2015.567 ze zm.), dalej u.s.i.p., poprzez jego zastosowanie i błędne przyjęcie, że powódka pełniła funkcję społecznego inspektora pracy, podczas gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie wynika, ażeby powódka pełniła ww. funkcję, a jedynie fakt, że wypełniała zadania społecznego inspektora bhp, do którego nie mają zastosowania przepisy u.s.i.p.;

- art. 225 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo oświatowe (Dz .U.2017.60 ze zm.), dalej u.w.p.o., poprzez błędne przyjęcie, że pozwany niewłaściwie zastosował ww. przepis w stosunku do powódki, podczas gdy pozwany spełnił wszelkie przesłanki wynikające z dyspozycji ww. przepisu, zaś wskutek braku zgody powódki na przejście w stan nieczynny pozwany zobowiązany był do rozwiązania umowy o pracę zawartą z pozwaną, gdyż przyjęte w ww. akcie prawnym uregulowanie nie ma charakteru uznaniowego;

Z uwagi na powyższe, strona skarżąca wniosła o:

- uchylenie wyroku Sądu I instancji w zakresie dotkniętym nieważnością, poczynając od rozprawy w dniu 22 października 2015 r., i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania;

- zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych;

- ewentualnie ,w przypadku niepodzielenia przez Sąd II instancji zarzutu nieważności postępowania, niniejszym na podstawie art. 368 § 5 k.p.c. w zw. z art. 386 § 1 k.p.c. strona skarżąca wniosła o:

- zmianę wyroku Sądu I instancji poprzez oddalenie powództwa w zaskarżonej części;

- zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Apelację od powyższego wyroku złożył pełnomocnik pozwanej Gminy L. , zaskarżając wyrok w części tj. w zakresie pkt 1.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1. naruszenie przepisów postępowania prowadzących do nieważności postępowania tj.

- art. 87 § 1 k.p.c. w zw. z art.89 § 1 k.p.c. poprzez rozstrzygnięcie merytoryczne sprawy w sytuacji, gdy pozwanego reprezentowała osoba, która nie złożyła w sprawie pełnomocnictwa z podpisem mocodawcy ani której pełnomocnictwo nie zostało udzielone ustnie do protokołu, co w konsekwencji prowadzi do nieważności postępowania na podstawie art. 379 pkt 2 k.p.c.;

- art. 214 § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i nieodroczenie rozprawy z dnia 24 lipca 2018 r. poprzedzającej wydanie wyroku z dnia 7 sierpnia 2018 r., podczas gdy strona pozwana przedłożyła stosowne dokumenty na okoliczność niemożności stawienia się na rozprawie w ww. terminie, co w konsekwencji prowadzi do nieważności postępowania na podstawie art. 379 pkt 5 k.p.c.

2. naruszenie przepisów postępowania mających wpływ na wynik rozstrzygnięcia, tj.:

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów wyrażającej się w: odmowie wiarygodności i mocy dowodowej zeznań wszystkich świadków (tj. M. C., A. C., J. K., M. M., K. S., A. W., A. M. i M. B.) potwierdzających stanowisko pozwanego w przedmiocie braku pełnienia przez powódkę funkcji społecznego inspektora pracy i wykonywanie przez powódkę zadań związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy, podczas gdy zeznania te są logiczne, spójne i pozostają w korelacji z pozostałym materiałem dowodowym w sprawie, w szczególności z przedłożonymi dokumentami;

- odmowie wiarygodności i mocy dowodowej zeznań świadka H. W. w przedmiocie otrzymania przez powódkę wypowiedzenia zmieniającego warunki pracy i płacy w dniu 30 maja 2014 r. i w konsekwencji błędne przyjęcie, że powódka nie otrzymała od pozwanego wypowiedzenia w ww. dniu, a dopiero w dniu 3 czerwca 2014 r. tj. w okresie usprawiedliwionej nieobecności w pracy, podczas gdy wypowiedzenie zostało skutecznie dokonane w dniu 30 maja 2014 r.;

- art. 328 § 2 k.p.c. poprzez:

- brak wskazania w uzasadnieniu wyroku podstaw, na jakich Sąd I instancji ustalił wysokość odszkodowania, jaka została zasądzona na rzecz pozwanej, w łącznej wysokości 27.261,39 zł;

- brak wskazania w uzasadnieniu wyroku podstaw, na jakich Sąd I instancji ustalił wysokość kwoty 19.685,00 zł tytułem wyrównania pozwanej wynagrodzenia za rok szkolny 2013/2014;

- art. 132 § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i niezwrócenie pism strony powodowej z dnia: 9 maja 2018 r., 10 października 2017 r., 9 marca 2016 r., 5 października 2015 r. oraz 30 września 2015 r., podczas gdy strona powodowa nie załączyła dowodu doręczenia odpisu pisma ani dowodu jego nadania przesyłką poleconą pełnomocnikowi strony przeciwnej.

3.naruszenie prawa materialnego, tj.:

- art. 265 § 1 i 2 k.p. poprzez przywrócenie powódce terminu do wniesienia pozwu z dnia 19 maja 2014 r., podczas gdy brak było podstaw do przywrócenia ww. terminu z uwagi na uchybienie terminu do wniesienia pozwu z wyłącznej winy leżącej po stronie powódki, mając przy tym na uwadze również kilkumiesięczny okres uchybienia do wniesienia ww. środka;

- art. 30 § 4 k.p. w zw. z art. 42 k.p. poprzez błędne przyjęcie, że przyczyna wskazana w wypowiedzeniach zmieniających powódce warunki pracy i płac), poczynawszy od 2014 r., nie była uzasadniona, podczas gdy ze złożonych przez powódkę wypowiedzeń oraz materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, iż podstawa ta była rzeczywista i uzasadniona , a przyczyna wypowiedzenia sformułowana jest w sposób konkretny, jasny i precyzyjny;

- art. 41 k.p. w zw. z art. 42 § 1 k.p. poprzez jego zastosowanie i błędne przyjęcie, że pozwany złożył wypowiedzenie zmieniające powódce w okresie usprawiedliwionej nieobecności spowodowanej chorobą, podczas gdy wypowiedzenie zostało złożone w dniu 30 maja 2014 r., a pozwana przebywała na zwolnieniu lekarskim od dnia 2 czerwca 2014 r.;

- art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 24 czerwca 1983 r. o społecznej inspekcji pracy (Dz.U.2015.567 ze zm.), dalej u.s.i.p., poprzez jego zastosowanie i błędne przyjęcie, że powódka pełniła funkcję społecznego inspektora pracy, podczas gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie wynika, ażeby powódka pełniła ww. funkcję, a jedynie fakt, że wypełniała zadania społecznego inspektora bhp, do którego nie mają zastosowania przepisy u.s.i.p.;

- art. 225 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo oświatowe (Dz .U.2017.60 ze zm.), dalej u.w.p.o., poprzez błędne przyjęcie, że pozwany niewłaściwie zastosował ww. przepis w stosunku do powódki, podczas gdy pozwany spełnił wszelkie przesłanki wynikające z dyspozycji ww. przepisu, zaś wskutek braku zgody powódki na przejście w stan nieczynny pozwany zobowiązany był do rozwiązania umowy o pracę zawartą z pozwaną, gdyż przyjęte w ww. akcie prawnym uregulowanie nie ma charakteru uznaniowego;

Z uwagi na powyższe , strona skarżąca wniosła o:

- uchylenie wyroku Sądu I instancji w zakresie dotkniętym nieważnością, poczynając od rozprawy w dniu 22 października 2015 r., i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania;

- zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych;

- ewentualnie ,w przypadku niepodzielenia przez Sąd II instancji zarzutu nieważności postępowania, niniejszym na podstawie art. 368 § 5 k.p.c. w zw. z art. 386 § 1 k.p.c. strona skarżąca wniosła o:

- zmianę wyroku Sądu I instancji poprzez oddalenie powództwa w zaskarżonej części;

- zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację pełnomocnik powódki wniósł o oddalenie apelacji w całości oraz o zasądzenie na rzecz powódki kosztów postępowania przed Sądem II instancji , w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył co następuje:

Apelacje pozwanych okazały się uzasadnione w zakresie zarzucanej Sądowi nieważności postępowania z powodu nieprawidłowego umocowania pełnomocnika strony pozwanej, co skutkowało uchyleniem zaskarżonego wyroku oraz przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu ze zniesieniem postępowania w sprawie.

W tym miejscu należy wskazać, iż zgodnie z treścią art. 378 § 1 kpc sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania. Z kolei zgodnie z treścią art. 379 pkt 2 kpc nieważność postępowania zachodzi gdy pełnomocnik strony nie był należycie umocowany.

Nie budzi wątpliwości, iż nienależyte umocowanie pełnomocnika strony jako przyczyna nieważności postępowania zachodzi zarówno w razie wadliwego udzielenia pełnomocnictwa osobie mogącej być pełnomocnikiem, jak i ze względu na działanie w charakterze pełnomocnika osoby, która w danej sprawie nim być nie może.

W aktach sprawy Sądu Rejonowego w Skierniewicach o sygn. IV P 58/14 nie znajduje się jakikolwiek dokument wskazujący na udzielone przez pozwanego radcy prawnemu W. B. pełnomocnictwo do działania w tej sprawie.

Jest sprawą oczywistą, iż w świetle regulacji art. 87 § 1 kpc radca prawny posiada zdolność bycia pełnomocnikiem procesowym strony postępowania sądowego, a stosownie do treści art. 89 § 1 kpc, pełnomocnik obowiązany jest przy pierwszej czynności procesowej dołączyć do akt sprawy pełnomocnictwo z podpisem mocodawcy lub wierzytelny odpis pełnomocnictwa. Radca prawny może sam uwierzytelnić odpis udzielonego mu pełnomocnictwa. Pojęcie pełnomocnictwa ma zatem dwojakie znaczenie; z jednej strony oznacza umocowanie pełnomocnika przez mocodawcę do działania w jego imieniu, z drugiej natomiast - dokument obejmujący (potwierdzający) to umocowanie. Czym innym jest zatem udzielenie pełnomocnictwa, a czym innym jego wykazanie przed sądem (vide postanowienie SN z dnia 10 lipca 2014 roku, I CZ 47/14 i powołane tam uchwały SN: z dnia 27 listopada 2003 r., III CZP 74/03, OSNC 2005, nr 1, poz. 6 i z dnia 30 marca 2006 r., III CZP 14/06, OSNC 2006, nr 10, poz. 165). W przedmiotowym kontekście należy podkreślić, iż dokument pełnomocnictwa i jego wydanie nie mają znaczenia konstytutywnego, gdyż taki charakter posiada samo udzielenie umocowania (vide postanowienie SN z dnia 24 października 2013 roku, IV CZ 73/13). Dokument pełnomocnictwa jest jednakże niezbędnym dowodem potwierdzającym istnienie umocowania pełnomocnika do działania w imieniu strony. Dowód ten nie podlega zastąpieniu żadnym innym środkiem dowodowym, gdyż wobec sądu i strony przeciwnej za pełnomocnika działającego z właściwym umocowaniem może uchodzić tylko osoba, która wykazała swe umocowanie odpowiednim dokumentem pełnomocnictwa (vide postanowienie SN z dnia 9 marca 2006 r., I CZ 8/06, OSP 2006, nr 12, poz. 141; wyroki SN z dnia 11 grudnia 2006 r., I PK 124/06, Monitor Prawa Pracy 2007, nr 5, poz. 256, z dnia 28 marca 2008 r., II PK 235/07, OSNP 2009/15-16/198, z dnia 13 września 2011 r., I UK 78/11).

Jak już wskazano wyżej, w niniejszej sprawie strona pozwana nie dołączyła do akt sprawy oryginału dokumentu pełnomocnictwa z podpisem mocodawcy lub wierzytelnego odpisu dokumentu pełnomocnictwa. Nadto pozwany nie zatwierdził czynności podejmowanych w sprawie przez radcę prawnego W. B. i jego substytutą radcę prawnego A. O. (vide art. 97 § 2 kpc). Przedmiotowe okoliczności determinują konkluzję o nienależytym umocowaniu pełnomocnika poprzez wadliwe udzielenie pełnomocnictwa osobie mogącej być pełnomocnikiem, skutkującą nieważnością postępowania. W sprawie niniejszej nie zostało bowiem dołączone pełnomocnictwo z podpisem mocodawcy, czy też wierzytelny odpis pełnomocnictwa.

Reasumując należy wskazać, iż co do zasady (z uwagi na regulację art. 97 § 1 i 2 kpc, nieznajdującego jednak zastosowania w niniejszej sprawie), działanie pełnomocnika nienależyte umocowanego skutkuje nieważnością postępowania (art. 379 pkt 2 kpc). Dotyczy to także osoby podającej się za pełnomocnika, która została przez stronę faktycznie umocowana, ale tego w sposób wymagany przepisami nie wykazała. Nieważność postępowania stanowi uchybienie procesowe o charakterze bezwzględny, a dotknięte nią czynności nie mogą być konwalidowane.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i rozważania Sąd Okręgowy na mocy art. 386 § 2 kpc oraz art. 108 § 2 kpc orzekł jak w sentencji.

Przewodniczący: Sędziowie:

S.B.